

Dobre praktyki NGO - JST na rzecz młodzieży

OD FUNDACJI

W ramach projektu *Mocniejsze NGOsy dla edukacji i aktywności obywatelskiej młodych* Fundacja Civis Polonus opracowała zbiór dobrych praktyk dotyczących współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi. Podczas dwóch lat trwania projektu staraliśmy się w sposób teoretyczny, a później praktyczny wykorzystać nasze doświadczenie, wiedzę i zebrane od uczestników opinie, by zachęcić JST i NGO do współpracy.

Celem tej publikacji jest przekazanie teoretycznej wiedzy o współpracy NGO – JST, którą uzupełniamy o praktyczne przykłady zebrane podczas tworzenia i wspierania 8 partnerstw w ramach projektu.

Reprezentacja Gminy Płużnica podczas konferencji *Rozwój lokalny? Najlepiej z młodzieżą!* organizowanej przez Fundację Civis Polonus w ramach działań projektowych. Na zdjęciu przedstawiciele/lki lokalnego NGO, Urzędu Gminy oraz członkowie i członkinie Młodzieżowej Rady.

WSTĘP

Na przestrzeni ostatnich lat w zdecydowanej większości państw europejskich wzrosła ogólna liczba organizacji pozarządowych¹; podobny trend można zauważyć także w Polsce².

Od zmiany ustrojowej i, tym samym, momentu uwolnienia się potencjału polskiego społeczeństwa obywatelskiego, obecność organizacji pozarządowych działających w środowisku lokalnym stała się integralnym elementem wielu jednostek samorządów terytorialnych. Dzięki synergii, w której funkcjonują, organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego mogą skuteczniej osiągać wspólny cel, jakim jest realizacja potrzeb lokalnego społeczeństwa obywatelskiego.

Konferencja Rozwój lokalny? Najlepiej z młodzieżą! zorganizowana przez Fundację C I V I S Polonus w listopadzie 2022 r. Na zdjęciu przedstawiciele samorządów i organizacji biorących udział w projekcie.

1 Broniewska M. J. 2013 Współpraca organizacji pozarządowych (NGO) z administracją publiczną – strategia i zasady, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Seria: Administracja i Zarządzanie”, nr 98.

2 Adamiak J., Czupich M., Ignasiak-Szulc A. 2013 Wybrane aspekty współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań publicznych, „Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu”, nr 2(1).

UWARUNKOWANIA PRAWNE

Zgodnie z wynikającą z Konstytucji zasady subsydiarności (pomocniczości), każdy szczebel władzy jest zobligowany do realizacji tylko tych zadań, które nie mogą zostać skutecznie zrealizowane przez szczebel niższego rzędu. Oznacza to, że jednostki samorządowe nie powinny przejmować na siebie zadań, które mogą zostać wykonane przez mniejsze jednostki społeczne (np. wspólnoty lokalne). Tam, gdzie nie jest to konieczne, samorząd powinien pozwolić działać społeczeństwu obywatelskiemu.³

Art. 5a. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie nałożył na wszystkie samorządy obowiązek corocznego uchwalania programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.⁴ W tej samej ustawie znajdziemy również zapisy dotyczące zasad, na jakich takie partnerstwa powinny być budowane. Te zasady to:

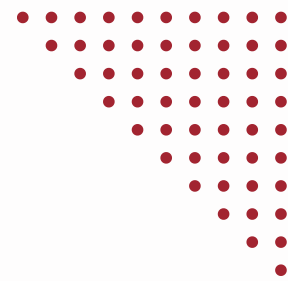
- pomocniczość,
- suwerenność stron,
- partnerstwo,
- efektywność,
- uczciwa konkurencja,
- jawność.

Mając powyższe na uwadze, możemy zatem stwierdzić, że w relacjach z samorządem organizacje pozarządowe to nie petenci, a cenni partnerzy.⁵

³ <https://poradnik.ngo.pl/jak-mozna-wspolpracowac-z-administracja> [dostęp: 23.02.2023r.]

⁴ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

⁵ <https://publicystyka.ngo.pl/wspolpraca-organizacji-pozarządowych-z-samorządem-lokalnym> [dostęp: 23.02.2023r.]

FORMY WSPÓŁPRACY

Działalność organizacji trzeciego sektora obejmuje posiadają bardzo szeroki wachlarz zagadnień. NGOsy najczęściej skupiają się wokół aktywności, które nie mieszczą się w zakresie działań samorządu terytorialnego. Sprzyja to rozwijaniu współpracy między NGO a JST, ponieważ organizacje pozarządowe nie tylko wypełniają lukę, ale także mają większą elastyczność w działaniu, cechują się często większą kreatywnością w formach podejmowanych inicjatyw i mają doświadczenie w bezpośredniej pracy ze społecznościami lokalnymi, jakiego brakuje często urzędnikom. Warto przy tym również podkreślić, że organizacje trzeciego sektora mają znacznie mniej sformalizowaną strukturę swojej działalności, dzięki czemu mogą skuteczniej, prościej i szybciej podejmować działania na rzecz społeczeństwa.

Współpraca organizacji pozarządowych z samorządem terytorialny może przybierać różne formy, które można podzielić na dwie kategorie: współpraca na tle merytorycznym oraz finansowym. Często już samo wstępne budowanie relacji między osobami pracującymi w obu placówkach znacznie poprawia rezultaty w późniejszych, bardziej sformalizowanych działaniach takich jak prowadzenie konsultacji, tworzenie ciał doradczych czy wspólna organizacja wydarzeń lokalnych.

Poniżej przedstawiamy przykłady obszarów, w jakich jednostki samorządu terytorialnego mogą współpracować z organizacjami pozarządowymi.

3 <https://poradnik.ngo.pl/jak-mozna-wspolpracowac-z-administracja> [dostęp: 23.02.2023r.]

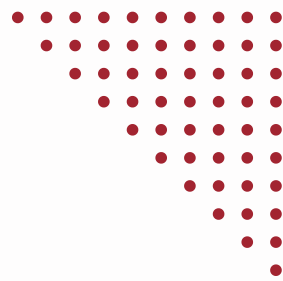
4 Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

5 <https://publicystyka.ngo.pl/wspolpraca-organizacji-pozarządowych-z-samorzadem-lokalnym> [dostęp: 23.02.2023r.]

PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY NGO-JST:

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności przez organy administracji publicznej i organizacje;
- tworzenie wspólnych zespołów doradczych i inicjatywnych, składających się z przedstawicieli sektora pozarządowego i administracji publicznej;
- wzajemne wykorzystywanie wiedzy profesjonalistów pracujących w administracji publicznej i organizacjach;
- udzielanie informacji o istnieniu innych źródeł finansowania, zwłaszcza pochodzących z innych źródeł publicznych, sektora prywatnego, funduszy celowych i prywatnych fundacji;
- organizacja wspólnych konferencji i seminariów;
- prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych realizujących zadania publiczne;
- inicjowanie lub organizowanie szkoleń podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych, poszerzających umiejętności zarządzania organizacją;
- udzielanie bezpłatnych porad prawnych dla organizacji pozarządowych;
- działalność informacyjna w zakresie oferowanych przez inne podmioty szkoleń i publikacji dla organizacji pozarządowych;
- pomoc organizacjom w nawiązywaniu współpracy z mediami;
- pomoc w nawiązywaniu współpracy międzynarodowej.

WSPÓŁPRACA NGO- JST NA RZECZ MŁODZIEŻY

Istotnym elementem współpracy organizacji pozarządowych oraz samorządów (i jednocześnie głównym zagadnieniem naszego projektu) jest aktywizacja młodych obywateli oraz czynne wspieranie tych z nich, którzy sami wychodzą z inicjatywą wprowadzania zmian w swoim otoczeniu.

Samorządy stwarzają różnorodne możliwości rozwoju dla aktywnej społecznie młodzieży. Istnieją sprawdzone w wielu gminach w Polsce rozwiązania, które można zainicjować lub wzmocnić - np. z pomocą doświadczonych trenerów z organizacji pozarządowych. Są to m.in.:

- tworzenie i aktywne działanie młodzieżowych rad gmin;
- większy wpływ samorządów uczniowskich na życie szkoły (jej organizację, przestrzeń, a nawet dydaktykę),
- otwieranie instytucji samorządowych (bibliotek, ośrodków kultury itp.) na młodych np. poprzez organizację wolontariatu;
- merytoryczne, finansowe lub rzeczowe wspieranie oddolnych inicjatyw młodych;
- udział młodzieży w budżecie obywatelskim;
- kształcenie lokalnych młodzieżowych liderów.

Poniżej przedstawiamy także inne przykłady działań z i na rzecz młodzieży, jakie można realizować w gminach. Poniższe inicjatywy zostały zrealizowane w ramach projektu *Mocniejsze NGOsy dla edukacji i aktywności obywatelskiej młodych*.

DOBRE PRAKTYKI NGO - JST NA RZECZ MŁODZIEŻY

1. Współpraca z Samorządami Uczniowskimi

Gdzie? Olsztynek, woj. warmińsko-mazurskie

Kto? Urząd Miasta Olsztyńska, Fundacja Civis Polonus, Szkoła Podstawowa nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztyнку

Kiedy? 2022

Cel: Celem działania była aktywizacja dyrektorów/ek szkół oraz samych uczniów i uczennic oraz wzmocnienie ich zaangażowania w działalność Samorządów Uczniowskich w szkołach w Olsztyнку. Współpraca gminy z organizacją pozarządową polegała głównie na wsparciu szkoleniowym i merytorycznym.

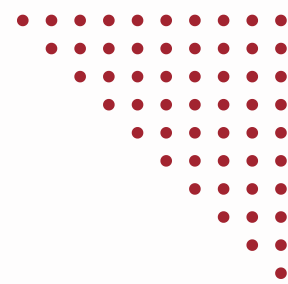

Szkolenie dla członków i członkiń SU. Fot. SP nr 1 w Olsztyнку.

Przestrzeń do relaksu stworzona w szkole. Fot. SP nr 1 w Olsztyнку.

Działania: Pierwszym krokiem, którego podjęli się przedstawiciele władz lokalnych, były osobiste spotkania informacyjne z dyrektor(k)ami szkół. Miały one na celu zmotywowanie ich do włączenia się w rozwijanie samorządności młodzieży szkolnej. Następnie Fundacja przeprowadziła szkolenie dla członków i członkiń samorządów uczniowskich. Skupiono się na wzajemnej integracji, nauce współpracy w grupie oraz komunikacji, a także planowaniu działań i odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Efektem szkolenia była pierwsza szkolna inicjatywa młodzieży. Samorząd Uczniowski ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku przeprowadził ankietę, by zbadać potrzeby rówieśników. Odbyły się również spotkania uczniów i uczennic z SU, podczas których młodzież przedstawiła swoje propozycje na realizację działań na terenie szkoły. Wyniki ankiety oraz rozmowy pokazały, że młodzieży brakuje m.in. przyjaznej przestrzeni do odpoczynku na terenie szkoły. To właśnie ten pomysł został ostatecznie wybrany do realizacji w pierwszej kolejności.

Efekt: Dzięki współpracy udało się wprowadzić realne zmiany w szkole. Dzięki dofinansowaniu od miasta w kwocie 5 tys. zł, powstał w szkole kąciak relaksu dla uczniów i uczennic. W prace zaangażowali się uczniowie i rodzice oraz pracownicy Referat Promocji Urzędu Miejskiego w Olsztynku, który odpowiada m.in. za współpracę z placówkami oświatowymi. W efekcie działań, pracownicy Urzędu Miejskiego zmienili swoje myślenie o samorządności szkolnej, zauważyli oraz docenili siłę i potencjał młodego pokolenia. Szkoły natomiast zyskały partnera i wsparcie ze strony miasta, co motywuje je do dalszych działań.

2. Wymiana młodzieży

Gdzie? Wisznice, woj. lubelskie

Kto? Urząd Gminy Wisznice, Federacja Inicjatyw Oświatowych, Młodzieżowa Rada Gminy Wisznice

Kiedy? 2022

Cel: Urząd Gminy Wisznice nawiązał współpracę z organizacją pozarządową specjalizującą się w rozwoju lokalnym i wspieraniu organizacji i ruchów społecznych z terenów wiejskich.

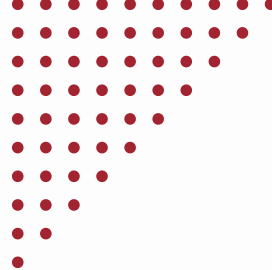
Wynikiem współpracy było zorganizowanie pobytu wakacyjnego dla młodzieży z Ukrainy przebywającej na stałe w mieście. Celem projektu była promocja relokacji migrantów z Warszawy na tereny wiejskie oraz ukierunkowanie myślenia młodzieży - zarówno ukraińskiej, jak i polskiej - na przyszłościowe rozwiązania oparte na odnawialnych źródłach energii, budowaniu bezpieczeństwa energetycznego i przygotowaniu do zmian klimatycznych.

Wizyta w elektrowni fotowoltaicznej w Rossoszy. Fot. FIO.

Młodzież z Ukrainy z egzemplarzami polskiej Konstytucji. Fot. FIO.

Działania: W ramach projektu młodzież z Ukrainy uczestniczyła w serii wydarzeń edukacyjnych pokazujących możliwości rozwoju na terenach wiejskich. W organizację pobytu włączyła się Młodzieżowa Rada Gminy Wisznice. W czasie pobytu goście poznali nowoczesne technologie związane z odnawialnymi źródłami energii i gospodarką obiegu zamkniętego (w gminie działa elektrownia wiatrowa, fotowoltaiczna itp.), odwiedzili gospodarstwo ekologiczne w Gmina Hanna oraz ośrodek edukacji ekologicznej w Gmina Podedwórze. Ponadto młodzież ukraińska wzięła udział w sesji Rady Gminy, a także zapoznała się z polską Konstytucją i wartościami demokratycznymi (egzemplarze Konstytucji podarowała Sejmowa Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży). W projekt włączyły się także lokalne przedsiębiorstwa.

Efekt: Dzięki współpracy organizacja pozarządowa zyskała cennego partnera do dalszych działań, lokalny samorząd natomiast wsparcie merytoryczne w zakresie aktywizacji młodego pokolenia. Dzięki projektowi młodzi ludzie z Gminy Wisznice zaangażowali się w działania lokalne oraz mieli okazję uczyć się odpowiedzialności, organizacji i otwartości na kulturę innego państwa. Spotkanie z ukraińską młodzieżą było dla nich wielką lekcją pokory i empatii. Wizyta była ponadto okazją do wypromowania Wisznic jako atrakcyjnego miejsca do życia dla młodego pokolenia i takiej przestrzeni, gdzie buduje się bezpieczeństwo energetyczne i mądrze przygotowuje się do zmian klimatycznych.

3. Inicjatywa młodzieżowa

Gdzie? Płużnica, woj. kujawsko-pomorskie

Kto? Urząd Gminy Płużnica, Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica, Młodzieżowa Rada Gminy Płużnica

Kiedy? 2022-23

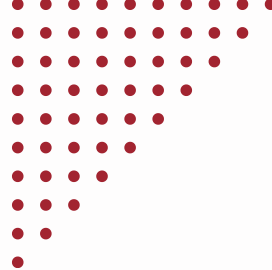
Cel: Partnerstwo gminy i stowarzyszenia oraz młodzieżowej rady zostało nawiązane przy okazji przystąpienia do projektu mającego na celu aktywizowanie miejscowej młodzieży. Szukając pomysłu na działania, stowarzyszenie wspólnie z gminą zorganizowało warsztaty dla młodzieży, podczas których przeprowadzono badanie potrzeb. Badanie pokazało, że młodym brakuje przyjaznego miejsca do spotkań na świeżym powietrzu. Spośród kilku zaproponowanych lokalizacji wybrano plażę na półwyspie nad Jeziorem Wielądzkim. Działania NGO i lokalnych władz skoncentrowały na realizacji pomysłu utworzenia takiej przestrzeni.

Planowanie Wyspy Młodych - warsztaty. Fot. Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica.

Młodzież nad Jez. Wielądzkim w miejscu planowanej Wyspy Młodych. Fot. Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica.

Działania: Młodzież spotkała się z miejscowymi sołtysami, aby przedstawić swój pomysł powstania Wyspy Młodych i poprosić o wsparcie finansowe. Dzięki dobrze przeprowadzonej akcji informacyjno-promocyjnej udało się uzyskać 12 tys. zł z funduszy sołeckich z różnych miejscowości z terenu gminy na urządzenie wyspy. Jednocześnie stowarzyszenie wraz z młodzieżową radą prowadziło dalsze działania konsultacyjne z młodzieżą i opracowywało szczegółowe plany przestrzeni. Zdecydowano, że wprowadzone zmiany będą jedynie kosmetyczne, by zachować naturalny charakter miejsca o cennych walorach przyrodniczych.

Efekt: Projekt jest jeszcze w fazie realizacji, ale już teraz można powiedzieć, że Wyspa Młodych stanie się ważnym miejscem na mapie Gminy Płużnica, w którym młodzież będzie mogła spotykać się, relaksować, spędzać czas z przyjaciółmi. Młodzież zyskała okazję do realizacji swoich pomysłów, nabrała poczucia sprawczości i mocy, natomiast Urząd Gminy wsparł inicjatywę, która będzie służyć młodym ludziom na lata bez konieczności tworzenia kosztownych inwestycji. Organizacja pozarządowa i lokalny samorząd doceniły obopólne korzyści wynikające ze współpracy oraz zauważyły komplementarność swoich działań.

4. Spotkania obywatelskie

Gdzie? Braniewo, woj. warmińsko-mazurskie

Kto? Gmina Braniewo, Stowarzyszenie Braniewski Instytut Rozwoju, lokalne instytucje, Młodzieżowa Rada Gminy Braniewo

Kiedy? 2022 (kontynuacja działań projektowych do końca roku 2023)

Cel: W ramach realizacji projektu „biNGO - Braniewski Inkubator NGO” lokalne stowarzyszenie podjęło działania skierowane na poprawę rozwoju lokalnych organizacji pozarządowych oraz reaktywowanie działań związanych z dialogiem społecznym. Współpraca z Urzędem Gminy opierała się głównie na wspólnej organizacji otwartych spotkań w instytucjach gminnych, na które zapraszano NGOsy i inne instytucje dialogu społecznego, radnych oraz młodzież. Spotkania przybrały charakter pikników, debat, kawiarenek lub śniadań obywatelskich. Zorganizowane zostały również warsztaty dotyczące dialogu obywatelskiego skierowane do młodzieży oraz Rad Seniorskich. Projekt jest finansowany przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021- 2030 NOWE FIO.

VI Kawiarenka Obywatelska z udziałem młodzieży i Wicestarosty Powiatu. Fot. Braniewski Instytut Rozwoju.

VII Kawiarenka Obywatelska „Kultura w Dialogu Obywatelskim” z udziałem młodzieży. Fot. Braniewski Instytut Rozwoju.

Działania: W ramach partnerstwa odbyła się seria spotkań obywatelskich organizowanych w nieformalnej atmosferze i z nastawieniem na dialog społeczny. Na każde spotkanie zapraszane były Młodzieżowej Rady, Rady Seniorów oraz organizacje pozarządowe i Koła Gospodyń Wiejskich z pobliskich miejscowości (Frombork, Krzewno, Lipowina). Duże zaangażowanie w działania wykazała Gminna Biblioteka Publiczna z Lipowiny. W ramach projektu odbyły się m.in.:

- Spotkanie nieformalne w LO im. Feliksa Nowowiejskiego w Braniewie zorganizowane wraz ze szkolnym klubem wolontariatu, Samorządem Uczniowskim oraz nieformalną grupą szkolną „ENTER”. Podczas spotkania poruszono tematy dotyczące powołania Rady Młodzieżowej oraz Ustawy o samorządzie gminnym Art. 5b. Kontynuacją tego spotkania była organizacja pierwszej w dziejach powiatu Debaty Obywatelskiej.
- I. Debata Młodzieżowa w powiecie braniewskim połączona z piknikiem pt. „Przyszłość Dla Was z Nami”. Było to spotkanie z udziałem młodzieży, polityków, NGO, Rad Seniorów, sołtysów, społeczności lokalnej.
- „Pytanie na Śniadanie” - III Kawiarenka Obywatelska z kandydatami do Powiatowej Rady Młodzieży oraz przedstawicielami Rady Seniorów i Zarządu Powiatu, podczas której pracowano m.in. nad statutem Młodzieżowej Rady, omawiano jej ordynację wyborczą, kompetencje i obowiązki oraz współpracę z Radą Powiatu Miasta i Gminy Braniewo.
- I Zlot Młodzieżowy - piknik integracyjny, na którym poruszono tematy samorządności młodzieży oraz wpływu na ważne dla młodzieży inicjatywy;
- IV Kawiarenka Obywatelska skupiona wokół planowanej konferencji „Green Up” w Elblągu - inicjatywy młodych na rzecz zielonej zmiany szkół i społeczności lokalnej, poprowadzona przez gości - pracowników Politechniki Gdańskiej. Jest to innowacyjny pomysł na połączenie inicjatyw młodzieżowych z pracą samorządu związaną z kwestiami ekologii i zrównoważonego rozwoju.

-
- „Oknem Młodych” - V Kawiarenka Obywatelska zorganizowana razem z lokalną biblioteką w Lipowinie, skupiona wokół zagadnień Święta Niepodległości.
  - Wielopokoleniowy Piknik Obywatelski we Fromborku, podczas którego wypracowano model kooperacji między instytucjami Dialogu Obywatelskiego a społeczeństwem.
  - Wizyta studyjna młodzieży z braniewskich szkół (kandydatów do przyszłej Młodzieżowej Rady Powiatu Braniewskiego) w Węgorzewie. Spotkano się z Młodzieżową Radą Miejską w Węgorzewie, odwiedziono Urząd Gminy Węgorzewo, spotkano się z lokalnymi władzami.
  - „Młodzież ma głos. Czy na pewno?” - VI Kawiarenka Obywatelska z udziałem przedstawicieli samorządów szkolnych z Zespołu Szkół Zawodowych, Liceum Ogólnokształcącego oraz Ośrodka Szkolno-Wychowawczego; podczas spotkania prowadzonego przez Wicestarostę Powiatu rozmawiano m.in. o współpracy Urzędu Miasta, Gminy oraz Powiatu z Samorządami Uczniowskimi;
  - „Kultura w Dialogu Obywatelskim” - VI Kawiarenka Obywatelska z udziałem młodzieży oraz instruktorki Braniewskiego Centrum Kultury.

Efekt: Podczas spotkań przeprowadzono wiele dyskusji na tematy ważne dla młodych mieszkańców gminy. Zbierano potrzeby młodzieży i pomysły na lokalne inicjatywy. Dla młodych osób kawiarenki oraz organizowane wokół nich inicjatywy były okazją do lepszego wzajemnego poznania oraz spotkania z przedstawicielami władz, lokalnych instytucji i organizacji społecznych. Wymiernym efektem partnerstwa była też lepsza komunikacja i większe zaufanie pomiędzy organizacją a gminą. Był to impuls do rozpoczęcia prawdziwego dialogu wokół ważnych kwestii w gminie dotyczących młodzieży i społeczności lokalnej. Działania będą kontynuowane w roku 2023 - w szkołach podstawowych zostaną zorganizowane warsztaty dla dyrektorów, nauczycieli (opiekunów samorządów uczniowskich) oraz uczniów i uczennic.

5. Spotkanie dzieci i młodzieży z Burmistrzem

Gdzie? Barczewo, woj. warmińsko-mazurskie

Kto? Gmina Barczewo, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej nr 1 w Barczewie

Kiedy? 2022

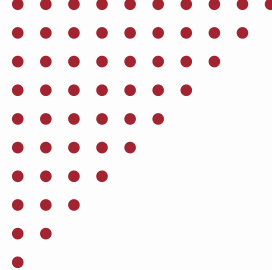
Cel: Celem współpracy pomiędzy Urzędem Miejskim w Barczewie a lokalną organizacją pozarządową działającą przy szkole podstawowej była organizacja spotkania dzieci i młodzieży z Burmistrzem Barczewa. Inicjatorem wydarzenia było NGO, które chciało w ten sposób zmobilizować władze do większej aktywności na rzecz młodzieży w gminie.

Spotkanie młodzieży z burmistrzem. Fot. Gmina Barczewo.

Reprezentacja ZSP w Łęgajnach z Burmistrzem. Fot. Gmina Barczewo.

Działania: Spotkanie zorganizowano na początku roku szkolnego w Centrum Kulturalno-Bibliotecznym w Barczewie. Uczestniczyły w nim środowiska uczniowskie ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, zarówno publicznych, jak i niepublicznych - łącznie 40 uczniów i uczennic. W spotkaniu uczestniczyli Burmistrz, Zastępca Burmistrza, dyrektorka Miejskiego Zespołu Oświaty i Zdrowia, kadra nauczycielska oraz inicjatorki wydarzenia - dyrektorka Szkoły Podstawowej nr 1 w Barczewie oraz prezeska przyszkolnego stowarzyszenia. Spotkanie podzielone było na część oficjalną, podczas której Burmistrz opowiedział o pracy Urzędu Miasta, oraz na część dyskusyjną.

Efekt: Było to pierwsze w historii gminy oficjalne spotkanie z młodzieżą zorganizowane w formie wzajemnego dialogu. Dzięki debacie, władze samorządowe zyskały cenne spojrzenie na potrzeby lokalnej młodzieży, poznały opinie nastolatków na tematy takie jak: lokalny transport, atrakcyjne formy spędzania wolnego czasu, sport, kultura i rozrywka. Młodzi wypowiedzieli się także na temat użycia gminnych mediów społecznościowych oraz powstających inwestycji - m.in. skateparku. Głos młodych odebrany został przez władze jako ważna informacja zwrotna. W odpowiedzi na postulaty młodzieży niemal natychmiast zorganizowano zajęcia z siatkówki, które trwały do końca roku kalendarzowego i od marca zostaną wznowione. Pozytywnym rezultatem spotkania było również nawiązanie dialogu pomiędzy organizacją pozarządową organizującą wydarzenie a Urzędem Miejskim. Kolejne spotkanie władz lokalnych z młodzieżą planowane jest pod koniec roku szkolnego.

6. Wolontariat młodzieżowy

Gdzie? Rybno, woj. warmińsko-mazurskie

Kto? Gmina Rybno, Stowarzyszenie W rękach młodych Gmina Rybno

Kiedy? 2022

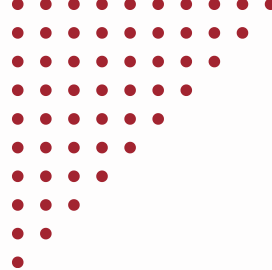
Cel: Lokalna współpraca NGO i samorządu została zawiązana w celu zwiększenia aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży w gminie, a w szczególności zaangażowania w działalność wolontariacką uczniów i uczennice lokalnych szkół działających w Samorządach Uczniowskich. NGO z Rybna skupia się w swoich działaniach głównie na organizacji wydarzeń charytatywnych, sportowych oraz edukacyjnych.

Szkolenie nt. Samorządów Uczniowskich przeprowadzone przez Fundację Civis Polonus. Fot. Stowarzyszenie W rękach młodych - Gmina Rybno.

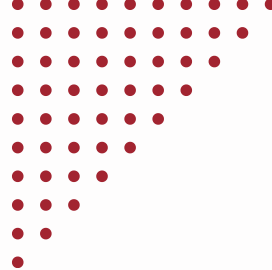

Jarmark Bożonarodzeniowy - stoisko lokalnego szkolnego koła wolontariatu. Fot. Sylwester Kasprócz, źródło: gazetaolsztynska.pl

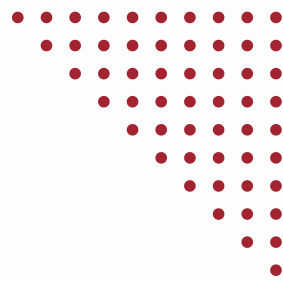
Działania: Pierwszym etapem działań było zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli - opiekunów Samorządów Uczniowskich. Spotkanie poprowadziła Fundacja Civis Polonus z Warszawy. Dzięki szkoleniu zarówno lokalne stowarzyszenie, jak i przede wszystkim nauczycielki zyskały wiedzę m.in. na temat podstaw prawnych i zasad funkcjonowania SU oraz przykładowych działaniach, jakie mogą podejmować uczniowie i uczennice na rzecz lokalnej społeczności - zarówno w szkole, jak i poza nią.

W dalszej kolejności młodzież ze szkół w Rybnie zaangażowała się w organizację wydarzenia, którego inicjatorem było lokalne NGO i Urząd Gminy - Jarmark Bożonarodzeniowy w Rybnie. Każda ze szkół z terenu gminy miała podczas Jarmarku swoje stoisko. W działania włączyły się wszystkie jednostki oświatowe z gminy: Przedszkole w Rybnie, Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Rybnie, Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Rumianie, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Hartowcu, Szkoła Podstawowa im. Polskich Mistrzów Olimpijskich w Żabinach i Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Koszelewach oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Rybnie. Uroczystość poprowadziła Dyrektor Szkoły Podstawowej w Rybnie.

Kolejnym dużym wydarzeniem była akcja Dzień dla Ksawcia (mieszkańca gminy, chłopca z Zespołem Downa i licznymi chorobami) w Rybnie zorganizowana przez grupę młodzieży koordynowaną przez NGO „W Rękach Młodych”, Gminę Rybno, wolontariuszy z Zespołu Szkół w Rybnie oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Rybnie. Imprezie tej towarzyszyły także dwa inne wydarzenia – Charytatywny Turniej Piłki Nożnej oraz Charytatywny Trening Biegowy na dystansie 5 km. Podczas pikniku i licytacji udało się zebrać 32 tys. złotych na pokrycie kosztów turnusów rehabilitacyjnych dla Ksawerego.

Efekt: Efektem współpracy Gminy Rybno i organizacji pozarządowej włączającej młodzież w lokalne działania było większe pobudzenie do aktywności obywatelskiej oraz lepsza komunikacja i integracja szkół biorących udział w wydarzeniach. Planowane jest utworzenie sieci współpracy wolontariatów szkolnych koordynowanej przez lidera Grupy "W Rękach Młodych" przy współpracy pracownika Urzędu Gminy Rybno. NGO i Urząd chcą wspólnie zorganizować serię warsztatów kreatywnych i rozwojowych, m.in. na temat komunikacji.

O FUNDACJI

Od 2004 r. misją naszej organizacji jest zwiększanie wpływu młodych ludzi na sprawy publiczne oraz rozwijanie postaw obywatelskich mieszkańców gmin, dzielnic i miast. Cele te realizujemy przede wszystkim poprzez kształtowanie młodych liderów, wspieranie i animowanie młodzieżowych rad oraz współpracę i dialog z przedstawicielami administracji publicznej, nauczycielami i pracownikami instytucji kultury i organizacjami pozarządowymi. Szkolimy młodzież oraz dorosłych pracujących z młodzieżą w zakresie aktywizacji obywatelskiej, demokracji i samorządności. Chętnie dzielimy się naszą wiedzą i doświadczeniem podczas licznych szkoleń, warsztatów i konferencji.

Korzystamy ze sprawdzonych metod i dbamy o upowszechnianie najwyższych standardów działań. Wierzymy, że dobre państwo jest wspólnotą otwartych, kompetentnych i zaangażowanych obywateli.

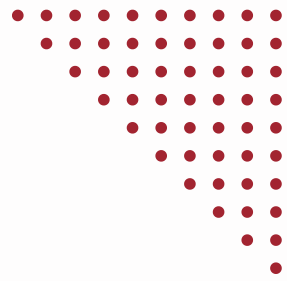
SZKOLENIA

Fundacja Civis Polonus oferuje różnorodne szkolenia dla przedstawicieli samorządów, instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie powoływania i aktywizacji młodzieżowych rad, tworzenia oferty wolontariatu w instytucjach publicznych, rozwijania samorządności uczniowskiej oraz wspierania bibliotek szkolnych i publicznych.

Zachęcamy do kontaktu z Fundacją pod adresem:

fundacja@civispolonus.org.pl oraz do odwiedzenia naszej strony:

<http://civispolonus.org.pl/szkolenia/>

Tekst: Wojciech Mastalski, Julia Krzywicka

Fundacja Civis Polonus, 2023

Projekt realizowany był w latach 2021-2023 z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG. Partnerem projektu był Związek Miast Polskich.

W projekcie wzięły udział przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz samorządów z Gmin: Barczewo, Braniewo, Iława, Węgorzewo, Rybno, Olsztynek, Wisznice, Płużnica.

Więcej o projekcie: <http://civispolonus.org.pl/projekt/mocniejsze-ngosy-dla-edukacji-i-aktywnosci-obywatelskiej-mlodych/>

Ten utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne - Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe.

Fot. Na okładce - szkolenie dla Młodzieżowej Rady Gminy Płużnica organizowane przez Fundację Civis Polonus, 2022 r. Fot. Urząd Gminy Płużnica

FUNDACJA
C I V I S